

Doelgroep

Meer- en hoogbegaafde leerlingen

Een kind dat meer- of hoogbegaafd is, beschikt over een bovengemiddelde tot zeer hoge intelligentie. Deze leerlingen kenmerken zich vaak door één of meerdere van de volgende eigenschappen:

- Leert sneller dan leeftijdsgenoten
- Heeft een sterke taalvaardigheid en logisch denkvermogen
- Kan goed verbanden leggen en abstract denken
- Beschikt over een diepgaand denkvermogen
- Heeft een grote creativiteit en originele ideeën

Signalering

Signalering en ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen

Het is belangrijk dat (hoog)begaafde leerlingen tijdig worden gesignaleerd, zodat zij een passend onderwijsaanbod kunnen krijgen dat aansluit bij hun onderwijsbehoeften. Op Kindcentrum St. Leonardus maken we gebruik van verschillende instrumenten en interventies om dit te realiseren:

- **Knappe Kleuters**
Ingezet in groep 1-2 bij een vermoeden van (hoog)begaafdheid.
- **DHH (Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid)**
 - Aan het einde van groep 3 en in het midden van groep 5 wordt bij alle leerlingen een QuickScan afgenomen.
 - Daarnaast kan DHH worden ingezet bij individuele leerlingen wanneer er een vermoeden van begaafdheid is.
- **NSCCT (Niet-Schoolse Cognitieve Capaciteiten Test)**
 - Wordt afgenomen bij alle leerlingen in groep 4 en 6, na toestemming van ouders.
- **Hersenkrakers**
 - Wordt afgenomen bij de leerlingen in groep 5.

Knappe Kleuters

Knappe Kleuters

De methodiek *Knappe Kleuters* is een signaleringsinstrument voor leerkrachten van groep 1-2. Het helpt hen om leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong vroegtijdig te herkennen, nog voordat zij zich aanpassen aan het niveau van de groep.

DHH

De verschillende modules binnen DHH:

- **QuickScan**
Met de QuickScan krijgt de school snel een eerste indruk of er leerlingen zijn die mogelijk op

begaafd niveau kunnen presteren. Deze leerlingen hebben mogelijk andere onderwijs- of begeleidingsbehoeften.

- **Signalering**

In deze module vult de leerkracht, samen met de ouders, een signaleringslijst in. Ook de huidige didactische gegevens worden meegenomen. Op basis hiervan wordt beoordeeld of intern diagnostisch onderzoek voor een specifieke leerling zinvol is.

- **Diagnostiek**

Op basis van verzamelde diagnostische gegevens stelt de leerkracht vast of de leerling vermoedelijk tot de (hoog)begaafde groep behoort. Vervolgens wordt bekeken of aanpassingen in het leerstofaanbod en/of aanvullende begeleiding nodig zijn.

NSCCT

De NSCCT is een korte, klassikale test die inzicht geeft in de cognitieve capaciteiten van leerlingen, los van schoolse vaardigheden zoals lezen en rekenen. De test richt zich vooral op het vermogen om verbanden en relaties te leggen.

Omdat de NSCCT niet toetst wat een leerling *al kan*, maar *hoe een leerling denkt*, helpt deze test om een beter beeld te krijgen van het leerpotentieel. Zo kunnen we gerichter inschatten wat we van een leerling mogen verwachten en ons onderwijsaanbod beter afstemmen op zijn of haar mogelijkheden.

Hersenkrakers

Onze school neemt deel aan de Day a Week School (DWS), een initiatief voor cognitief talentvolle leerlingen die behoefte hebben aan extra uitdaging. Jaarlijks vindt er in groep 5 een selectieprocedure plaats om te bepalen welke leerlingen het DWS-aanbod het meest nodig hebben. Tijdens deze procedure krijgen de leerlingen uitdagende opdrachten aangeboden in de vorm van *hersenkrakers*. Deze opdrachten spreken zowel het analytisch als het creatief denkvermogen aan. Terwijl de leerlingen hiermee aan de slag gaan, worden zij geobserveerd door de groepsleerkracht en de kwaliteitscoördinator.

De focus ligt daarbij niet zozeer op het eindproduct, maar op het denkproces: hoe pakt een leerling een opdracht aan? Welke strategieën gebruikt hij of zij? Deze observaties vormen samen met andere gegevens de basis voor een weloverwogen selectie.

Onderwijs aan begaafde leerlingen

“Zie een kind niet voor wie het nu is, maar voor wie het kan zijn.”

Onder onderwijsbehoeften van begaafde leerlingen wordt verstaan: dat wat de begaafde leerling nodig heeft om zijn/ haar talent te kunnen ontwikkelen. In de eerste plaats is het essentieel dat het aangepaste onderwijsaanbod aansluit op de individuele onderwijsbehoeften en mogelijkheden van de begaafde leerling.

Er zijn verschillende mogelijkheden om het onderwijsaanbod aan te passen voor plusleerlingen. Met het realiseren van een aantal aanpassingen van het onderwijs wil het niet zeggen dat dit meteen

leidt tot een passend onderwijsaanbod voor elke leerling. Het is van belang dat er per leerling gekeken wordt welke aanpassingen het beste aansluiten.

Compacten

Compacten is het indikken van de leerstof, zodanig dat de leerstappen passen bij de leereigenschappen van begaafde leerlingen. Door structureel te compacten worden er geen inhoudelijke leerstofdelen overgeslagen. Iedere leerling krijgt alle leerstof aangeboden, zij het in een aangepaste hoeveelheid.

Verrijken

Verrijken is het aanbieden van wezenlijk andere leerstof dat enerzijds de mogelijkheid biedt om aangeboden leerstof verder uit te werken (verdiepen) en anderzijds de mogelijkheid biedt om een aanvullend programma op de kerndoelen te realiseren (verbreden).

Versnellen

Wanneer een leerling versnelt, slaat het een groep over. Een kind moet hier zowel cognitief als sociaal-emotioneel aan toe zijn. Wenselijk is een versnelling zo vroeg mogelijk in te zetten. Een positieve houding van de leerkrachten en ouders is essentieel voor het laten slagen van de versnelling.

Esdoorn

Op Kindcentrum St. Leonardus hebben we een plusklas voor hoogintelligente en (hoog)begaafde leerlingen: *De Esdoorn*. Deze groep komt wekelijks op een vaste ochtend samen. De leerlingen volgen dan een programma dat aansluit bij hun cognitieve en sociaal-emotionele behoeften. Hoogintelligente leerlingen hebben vaak behoefte aan contact met gelijkgestemden: kinderen die op een vergelijkbare manier denken en soortgelijke uitdagingen ervaren. Binnen *De Esdoorn* is daarom niet alleen aandacht voor cognitieve verrijking, maar ook voor thema's als (hoog)begaafdheid, sociaal-emotionele ontwikkeling en executieve functies.

Centrale vaardigheden waar in *De Esdoorn* aan gewerkt wordt, zijn onder andere:

- samenwerken
- kennisconstructie
- probleemoplossend denken
- creativiteit

Deze vaardigheden worden ontwikkeld via spellen, projecten en periodieke opdrachten die buiten het reguliere lesprogramma vallen.

Toelating tot De Esdoorn

Een leerling komt in aanmerking voor *De Esdoorn* wanneer aan (een combinatie van) de volgende criteria wordt voldaan:

- Een IQ-score hoger dan 130
- Een positief advies vanuit DHH (Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid) voor aanbod vanuit de tweede leerlijn

Kwaliteitskaart meer- en hoogbegaafdheid

- Een aantoonbare voorsprong van minimaal 12 maanden, met name op rekenen en begrijpend lezen
- Het huidige, aangepaste leerstofaanbod in de klas blijkt onvoldoende passend

Day a Week School (DWS)

De Day a Week School biedt een onderwijsaanbod voor cognitief talentvolle en creatief denkende leerlingen. De groep bestaat uit leerlingen van verschillende leeftijden en scholen, die één dag per week samenkomen op een aparte locatie. Daar werken zij onder begeleiding van een gespecialiseerde leerkracht aan uitdagende en verrijkende leeractiviteiten.

Een belangrijke doelstelling van DWS is dat leerlingen leren *leren*: ze ontwikkelen vaardigheden als zelfsturing, doorzettingsvermogen en samenwerken. Tegelijkertijd wordt het leerplezier gestimuleerd en wordt ingezet op het voorkomen van onderpresteren en demotivatie.

De lesactiviteiten zijn breed en prikkelend en bestaan onder andere uit:

- filosofie
- wiskundige denkuitdagingen
- teamopdrachten
- eigen projecten
- denkpuzzels en creatieve vraagstukken